

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. K. Sz. jogtanácsos által képviselt OTP Bank Nyrt. (Budapest) felperesnek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (Budapest; hivatkozási szám: Vj-084-033/2009.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. évi június hó 16. napján kelt 2.K.30.194/2010/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán az alulírott helyen 2011. évi március hó 16. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperest - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - további 526.500 (azaz ötszázhuszonhatezer-ötszáz) forint kereseti részilleték megfizetésére kötelezi, míg a fennmaradó 60.000 (azaz hatvanezer) forint kereseti részilletéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 540.000 (azaz ötszáznegyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes a 2009. december 1. napján kelt Vj-84-031/2009. számú határozatában megállapította, hogy a felperes az OTP Alap, illetve az OTP Net számlacsomagok vonatkozásában 2007. novembere és 2009. júliusa között egyes kommunikációs eszközeinek alkalmazásával a fogyasztók megtevesztésére alkalmas magatartást

tanúsított, illetőleg a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amely miatt őt 10.000.000 bírság megfizetésére kötelezte. Határozatának indokolása szerint a felperes megsértette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 8.§-ának (2) bekezdés c) pontját, míg 2008. szeptember 1-je után a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3.§-ának (4) bekezdésére és az Fttv. mellékletének 20. pontjára tekintettel az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdését egyrészt azzal, hogy az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatos tájékoztatásaiban díjmentes kártyás vásárlási lehetőséget ígért, ugyanakkor elhallgatta, hogy 2008. szeptember 1-jén bevezette a tételdíjat, amelyet az ötödik az adott hónapban nem a felperes által kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően számít fel, másrészt pedig azzal, hogy az OTP Alap számlacsomag és az OTP Net számlacsomag esetében díjmentesként, ingyenessként kínált egyes szolgáltatások esetén utólagos jóváírást alkalmazott. Kifejtette, hogy a Tpvt. 2008. szeptember 1-je előtt hatályos III. fejezetével kapcsolatos, a fogyasztói döntési folyamat, illetve az ésszerűen tájékozott fogyasztó fogalmára vonatkozó elvi megállapítások megfelelően irányadók az Fttv. alkalmazása során is. A bírságkiszabás körében a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségeket vette figyelembe, amelynek során súlyosító körülményként értékelte, hogy a felperes mint a piac meghatározó szereplője korábban már több alkalommal tanúsított a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást, továbbá, hogy a fogyasztói kör jelentős volt, a jogsértés több mint másfél éven át valósult meg, illetve, hogy a felperes magatartása felróható volt. Enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a fogyasztók a szerződéskötést megelőzően további információkhoz juthattak a számlacsomagokkal összefüggésben, továbbá azt, hogy a felperes az eljárás lezárultát megelőzően önként módosított kereskedelmi gyakorlatán.

A felperes keresetében elsődlegesen jogsértés hiányában a határozat megváltoztatását, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatban előadta, hogy a tételdíj nem az ingyenessként kommunikált áru vonatkozásában került felszámolásra, a csomag meghatározott részszolgáltatásának, azaz a bankkártyás vásárlásnak a díjmentessége nem jelenti azt, hogy maga a szolgáltatás lenne ingyenes. Hangsúlyozta, hogy valamennyi kommunikációban feltüntette, hogy a tájékoztatás nem teljeskörű. A lakossági bankszámlákról, a folyószámlahitelről és a külföldi fizető eszközök forgalmazásáról szóló Üzletszabályzat, valamint a kapcsolódó hirdetmények alapján pedig a fogyasztó megismerhette a díjköteles és a díjmentes szolgáltatásokat, továbbá az elszámolás feltételeit. A per során csatolt újságcikkek is azt támasztják alá, hogy az átlagfogyasztó tudta, hogy a bankkártyás vásárlás ingyenességét nem érinti a tételdíj. Kiemelte, hogy ezzel kapcsolatban panasz nem is érkezett. Az utólagos jóváírás körében előadta, hogy a fogyasztó azt a szolgáltatást kapja, amelyet a kommunikáció ígér, ezért a kereskedelmi gyakorlata nem lehet tisztességtelen. A fogyasztótól elvárható az Fttv. 4.§-a szerinti megfelelő mértékű információkeresés, ezért kifogásolta, hogy az alperes nem vetette egybe a kommunikáció valamennyi eszközét a szolgáltatás jellemzőivel. Vitatta, hogy a Tpvt. 2008. szeptember 1-je előtt hatályos rendelkezéseire alapított gyakorlat minden további nélkül alkalmazható 2008. szeptember 1-je után is. A bírságkiszabásra vonatkozó rendelkezés a Polgári

perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B.§-ába ütközik, mert a határozatból nem állapíthatók meg a mérlegelés szempontjai. Ezen kívül okszerűtlen volt súlyosító körülményként értékelni az ismételt jogsértést. Az alperes nem határozta meg az érintett piacot, amely miatt tévesen értékelte a piaci súlyát és a tájékoztatással elért fogyasztói kört. Magatartása nem volt felróható, a jogsértés pedig nem tartott másfél évig.

Az alperes a határozatban foglaltak fenntartása mellett kérte a kereset elutasítását. Hangsúlyozta, hogy a felperes az ésszerűen eljáró fogyasztó számára díjmentes kártyás vásárlást ígért, ezért a hivatkozott újságcikkek irrelevánsak. Ezen kívül nem ingyenes az a szolgáltatás, amelyben a díj felszámításra, majd utólag jóváírásra kerül. A kereskedelmi gyakorlat jogsértő jellegén pedig nem változtat az, ha a fogyasztó máshonnan további kiegészítő információkhoz juthat. A bírságkiszabás körében előadta, hogy a határozat tartalmazza az enyhítő és a súlyosító körülményeket, az ismételt jogsértés pedig a bírói gyakorlat szerint is súlyosító körülmény. Állította, hogy az érintett fogyasztói kör nagysága nem azonos a szerződéssel rendelkező fogyasztók számával.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatának bírságkiszabást tartalmazó rendelkezését megváltoztatta és a bírságot 9.000.000 forintra mérsékelte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az Fttv. 2.§-ának d) pontjában felsoroltak egymással nem állnak konjunktív viszonyban, így akár egyetlen reklám is kereskedelmi gyakorlatnak minősül, ha az az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladás-ösztönzésével áll közvetlen kapcsolatban. A jogsértés megállapíthatóságának nem feltétele az azonos szolgáltatásra vonatkozó összes kommunikáció együttes vizsgálata, ezért a kereskedelmi gyakorlat jogsértő voltán nem változtat az sem, hogy a fogyasztó máshonnan további kiegészítő információkhoz juthat hozzá. A bankkártyás fizetéssel kapcsolatban leszögezte, hogy a díjmentesség fogalma azt korrigáló, kiegészítő megjegyzések hiányában egyértelműen ingyenességet jelent, vagyis azt, hogy az érintett szolgáltatás vagy részzolgáltatás annak minden egyéb ismérvével együtt ingyenes. A díjmentességet módosító feltételek felkutatása pedig még az Fttv. 4.§-a szerinti ésszerűen tájékozott fogyasztótól sem várható el. A tételdíj szabályai alapján nem állapítható meg, hogy a bankkártyás vásárlás esetén mi az a fogyasztó számára szolgáltatásként értelmezhető felperesi aktivitás, amelynek a tételdíj az ellenértéke lenne, és amelyet a fogyasztó a bankkártyás vásárlás ténylegességétől el is tudna vonatkoztatni. E körben indifferens, hogy a bankkártyás vásárlást a fogyasztó önálló szolgáltatásként vagy a számlacsomag részzolgáltatásának tekinti. Amennyiben a díjmentesként kommunikált részzolgáltatás igénybevételével, azzal okozatban a fogyasztónak ténylegesen költsége merülhet fel, a díjmentességre utalás jogsértő. Mindezen nem változtat az, hogy érkezett-e panasz a felpereshez, a sajtóban megjelent publikációk pedig a bíróságot nem kötik. Az utólagos elszámolás vonatkozásában kifejtette, hogy a díjmentesség és az elszámolás módja nem elválasztható fogalmak; a felperes által díjmentesként hirdetett egyes szolgáltatások még egy ésszerűen tájékozott fogyasztó számára sem azonosak egy határozott idejű, de ügyleti kamat kikötést nem tartalmazó betételhelyezéssel, márpedig az utólagos jóváírás intézménye a fogyasztó szempontjából ezt jelentette. Hangsúlyozta, hogy az alperes a döntését a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, és nem a korábban kialakított eseti

döntésekben megjelenített jogi érvelésekre alapozta. Ugyanakkor a felperes a Pp. 164.§-ának (1) bekezdésében előírt bizonyítási kötelezettsége ellenére nem fejtette ki, hogy az alperes által hivatkozott eseti döntések mely megállapítása és miért ellentétes az Fttv. 2008. szeptember 1-je után hatályos rendelkezéseivel vagy a közösségi joggal. A Tpv. 9.§-ában foglaltak alapján pedig nem volt relevanciája annak, hogy az Fttv. 4.§-a szerinti fogalmi definíciót a 2008. szeptember 1-je előtti Tpv. nem tartalmazta. Az Fttv. 4.§-ában foglaltak alapján sem kell egy ésszerűen tájékozott fogyasztónak motiválnak lennie arra, hogy utána nézzen, milyen feltételek esetén merül fel a díjmentesként hirdetett szolgáltatás igénybevétele után mégis valamilyen költség. A bírságszabás körében kifejtette, hogy a határozat alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperes milyen szempontokat vett enyhítő-, illetve súlyosító tényezőként figyelembe. Az ismételt jogsértés a bírság összegszerűségére növelő hatással van, hiszen a versenyjog semmilyen érintett piacon nem teszi lehetővé a fogyasztói döntés tisztességtelen befolyásolását illetve a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. A tájékoztatással elért fogyasztói kör nem azonosítható a felperes tényleges ügyfeleinek számával, a felperes piaci ereje, a honlapon való tájékoztatás és a bankfiókban bárki által hozzáférhető prospektus olyan körülmények, amelyek már önmagukban kizárják az érintett fogyasztói kör szűkítését. A felperes felrőhatóságát nem csökkenti az, hogy a meglévő ügyfeleit a tételdíj bevezetése előtt tájékoztatta. A jogsértő kommunikáció ugyanis nem a már számlacsomaggal rendelkező ügyfeleket kívánta meggyőzni, hanem az ilyen szolgáltatást még igénybe nem vett fogyasztókat. Mindezek mellett az alperes a Pp. 339/B.§-ában foglaltakkal ellentétesen, okszerűtlenül mérlegelt. A jogsértéssel érintett időszak ugyanis átlagosan csak egy év, amely miatt indokolt volt a bírság mérséklése.

Fellebbezésében a felperes elsődlegesen lényeges eljárási szabálysértés okán kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet alaptalansága miatt kérte annak hatályon kívül helyezését. Előadta, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat ítéleti értelmezése ellentétes az Fttv. egyes rendelkezéseivel, az Fttv. szerkezetével, továbbá az Fttv. alapjául szolgáló közösségi joggal. Az Fttv. ugyanis a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tiltja, amely nem egyetlen mozzanat, hanem tevékenységek összefüggő rendszere, és ez lehet hatásában tisztességtelen. Az Fttv. 2.§-ának d) pontjából is következik, hogy a reklám is a kereskedelmi gyakorlat része, de nem kizárólagosan meghatározó eleme. Az elsőfokú bíróság azonban objektív vállalkozói felelősséget kívánt megállapítani, amikor egyrészt egyetlen információt vizsgált, másrészt mellőzte annak megállapítását, hogy ez az egyetlen információ képes-e érzékelhető befolyást gyakorolni a fogyasztói döntéshozatalra. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Fttv. 7.§-ának rendelkezéseit is, amely szerint valamennyi tényszerű körülményt vizsgálni kell a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő jellegének értékelése során. Ezen kívül vizsgálni kell minden olyan intézkedést is, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója tesz annak érdekében, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhoz. A bankkártyás vásárlás ingyenességével kapcsolatban előadta, hogy a tételdíj valamennyi, a számlacsomag keretében igénybe vehető szolgáltatás során felszámításra kerül, vagyis nemcsak a bankkártyás vásárláshoz kapcsolódik. Az önálló bankkártya szerződések esetén is többféle díj kerül felszámításra, így pl. az éves bankkártya díj is egy meghatározott összeg, mégsem merül fel senkiben az, hogy a

bankkártyás vásárlási tranzakciók ne lennének ingyenesek. A bankszámlán végrehajtott művelet nyilvántartása a szolgáltatás része, ez az a számlavezető bank részéről végzett aktivitás, amelynek költsége van. A tételdíj felszámítása mögött tehát valós felperesi szolgáltatás áll, éppen ennek elmaradása lenne szokatlan. Nem egy tranzakció ingyenes voltának fizetősé tételéről volt tehát szó, hanem a szolgáltatás jellegével ellentétes, túlzott tranzakciószám korlátozásáról. Állította, hogy egy kereskedelmi kommunikáció tisztességtelenségének megítélésénél az a kérdés, hogy a fogyasztó megkapja-e a kommunikációban ígért szolgáltatást az ígért kondíciókkal. A szolgáltatás kötelmi jogi megítélése versenyjogilag irreleváns. Kifogásolta, hogy sem a határozat, sem az elsőfokú ítélet nem tartalmazza az Fttv. 3.§-ának (2) bekezdés a) és b) pontjaiban szereplő feltételek vizsgálatát. Álláspontja szerint a szakmai gondosság követelményét betartva járt el, hiszen minden kötelező jogi előírás nélkül is a bevezetés előtt két hónappal tájékoztatta az ügyfeleket a tételdíjról, számukra elegendő idő állt rendelkezésre az esetleges bankváltásra. Ezen kívül a kereskedelmi kommunikációja nem volt alkalmas a fogyasztói magatartás torzítására. A Fogyasztói döntések szabadságára vonatkozó alperesi tanulmányra utalással hangsúlyozta, hogy jelen esetben a tételdíj bevezetésével érintett ügyfeleknek még keresniük sem kellett az információkat, hiszen arról maga adott névre szóló tájékoztatást. Az elsőfokú eljárásban csatolt sajtócikkekre hivatkozással hangsúlyozta, hogy a racionális átlagfogyasztó tudja, hogy a számlacsomag egyes elemei ingyenesek maradnak attól, hogy más elemekre díjfizetést tartalmaz a szerződés. Nyilvánvalóan nem ésszerű az a fogyasztói magatartás, amelyik fenntartás nélkül megbízik a reklámok valóságtartalmában. Akkor minősül ésszerűen költséghatékonyak, tájékozottak, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességűnek és körültekintőnek a fogyasztói magatartás, ha a fogyasztó elolvassa azokat a tájékoztatásokat, amelyeket a vállalkozás az ügyfelei részére a termék igénybevételéhez készít (általános szerződési feltételek, üzletszabályzatok, hirdetések). Ezek pedig nemcsak a már meglévő ügyfelek felé irányultak. Továbbra is állította, hogy az alperes a döntését az Fttv. hatálybalépése előtt meghozott eseti döntéseire alapította. A Pp. 164.§-ának (1) bekezdése a ténykérdésekre vonatkozóan ír elő bizonyítási kötelezettséget, az általa előadottak azonban jogi szempontú kifogások. A bizonyítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapítás azon túl, hogy iratellenes, olyan súlyos eljárási szabálysértésnek minősül, amely miatt az egész eljárás megismétlése indokolt. E körben sérült a Pp. 221.§-ának (1) bekezdése is, hiszen az erre vonatkozó kifogásait az elsőfokú bíróság érdemi indokolás nélkül utasította el. A bírságkiszabás körében előadta, hogy érthetetlen az elsőfokú ítélet kommunikációval érintett ügyfélkörre vonatkozó fejtegetése. A 2008. júniusát követően szerződést kötő ügyfelek már a tételdíj bevezetése ismeretében kötöttek szerződést, így velük szemben a tisztességtelenség fel sem merülhet. Ezen kívül az ítélet tévesen állítja, hogy a teljes számlacsomag nyújtását kommunikálta volna ingyenesnek.

A fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében az alperes a korábban előadottak megismétlése mellett kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az Fttv. 2.§-ának d) pontja a kereskedelmi gyakorlat körében nevesíti a reklámot, amely jellemzően több információt tartalmaz. Jogsértő az a magatartás, amely szerint az ingyenesként hirdetett szolgáltatásért vagy részszerzésért valójában fizetnie kell a fogyasztónak. Kifejtette, hogy a felperes csak hivatkozott arra, hogy a fogyasztó a kommunikációban ígért szolgáltatást az ígért kondíciókkal kapta, azonban a tények

ennek ellenkezőjét mutatják. Hangsúlyozta, hogy a felperesi reklámok címzettjei nem elsősorban a meglévő ügyfelek, hanem a leendő fogyasztók voltak, esetükben pedig semmilyen hatása nem volt a tételdíj bevezetése előtti leveleknek. Állította, hogy a reklámok valóságtartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül, és az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban. Érvelése szerint a bírságkiszabásra vonatkozó döntése is jogszerű, az elsőfokú ítélet pedig nem tartalmaz olyan állítást, amely az egész számlacsomag ingyenességének kommunikálására utalna. Fellebbezéssel nem élt.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának (1) bekezdése szerint, azokat egyenként és összességükben is megfelelően értékelve helyesen állapította meg a tényállást és a rendelkezésre álló peradatok alapján okszerű következtetésre jutott a felperes magatartása és az alkalmazott szankció jogi megítélését illetően. A felperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan indokra, amely az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét megkérdőjelezné, nem jelölt meg olyan tényt vagy körülményt, amely a fellebbezés kedvező elbírálását eredményezhette volna. Az elsőfokú bíróság mindenre kiterjedő, kellően részletes és alapos jogi indokolásával a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért, ezért azokat nem ismétli meg. A fellebbezésben foglaltakra utalással a következőket hangsúlyozza.

A felperes a fellebbezésében kizárólag az Fttv. értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban adott elő indokolást. Az alperes a határozatában azonban a felperes 2007. novemberétől 2008. szeptember 1-jéig tartó kommunikációját a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdés c) pontjába ütközőnek minősítette. A Tpv. e szakaszával, továbbá az e jogszabályi helyre alapított, a határozatban hivatkozott eseti döntésekkel kapcsolatban, illetve a 2007. novemberétől 2008. szeptember 1-jéig alkalmazott tájékoztatásaival kapcsolatban semmit nem adott elő, ami lényegében azt is jelenti, hogy ez időszakra nézve nem vitatja a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdés c) pontjának megsértését, azaz, hogy a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatásokat adott.

A gyakorlat a szavak általános jelentése szerint valóban nem egyetlen mozzanatot, hanem tevékenységek összefüggő rendszerét jelenti. A kereskedelmi gyakorlat fogalmát azonban nem a hétköznapi szóhasználat alapján kell értelmezni, mert e fogalom versenyjogi tartalmát az Fttv. 2.§-ának d) pontja határozza meg. Az itt felsoroltak - amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította - egymással nem állnak konjunktív viszonyban, ezért azok bármelyike kereskedelmi gyakorlatnak minősül. Eszerint tehát az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló reklám is, de a marketing tevékenység is, és az egyéb kereskedelmi kommunikáció is a vállalkozás kereskedelmi gyakorlatának minősül. Ennél fogva helytelenül hivatkozott a felperes arra, hogy a reklám a kereskedelmi gyakorlat része. Az Fttv. 2.§-ának d) pontja szerint ugyanis a reklám önmagában is kereskedelmi gyakorlatnak minősül, függetlenül a vállalkozás egyéb kereskedelmi jellegű tevékenységétől. Adott esetben tehát egyetlen

reklám, egyetlen információközlés is lehet kereskedelmi gyakorlat, amellyel a vállalkozás megsértheti az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdését. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapításának ezért nem feltétele a vállalkozás valamennyi kommunikációjának együttes vizsgálata, a jogsértés attól függetlenül fennáll, hogy a fogyasztó utóbb, illetve egyéb helyekről teljeskörűen megismerheti a valós információkat.

Az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3.§-ának (2)-(4) bekezdései határozzák meg azt, hogy a kereskedelmi gyakorlat mikor minősül tisztességtelennek. Az Fttv. 3.§-ának (4) bekezdésében foglaltak értelmében az Fttv. Mellékletében szereplő kereskedelmi gyakorlat minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősül. Az Fttv. Mellékletének 20. pontja értelmében pedig tisztességtelen az áru „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel való leírása, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell.

A felperes az OTP Alap számlacsomaggal kapcsolatos tájékoztatásaiban azt ígérte, hogy a kártyás vásárlás díjmentes. Ezzel azt a téves képzetet keltette a fogyasztókban, hogy a kártyás vásárlás lehetősége minden esetben ellenszolgáltatás nélkül biztosított a számlacsomag megvásárlása esetén. A díjmentesség ingyenességet jelent, vagyis azt, hogy a kártyás vásárlás után semmit, sem díjat, sem költséget nem kell fizetni, ezért a fogyasztót semmilyen jogcímen semmilyen fizetési kötelezettség nem terheli. Ezzel szemben a felperes 2008. szeptember 1-jén bevezette a tételdíjat, amelyet az ötödik, az adott hónapban nem az általa kezdeményezett nem költség jellegű terhelő tranzakciót követően számít fel. Ez vonatkozik a bankkártyás vásárlásra is. A felperes által meghatározott ötödik tranzakciót követően tehát a fogyasztónak a kártyás vásárlás, mint tranzakció után tételdíjat kell fizetnie, azaz számára a kártyás vásárlás mégsem díjmentes. A díjmentesség azonban - az Fttv. mellékletének 20. pontja szerinti elkerülhetetlen költségen felül - kizár bármiféle jogcímen való fizetési kötelezettséget. Mivel a bankkártyás fizetés a meghatározott számú tranzakció után ténylegesen mégsem díjmentes, ezért az ezzel ellentétes tartalmú tájékoztatás az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdésébe ütközik. A jogsértés megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a tételdíj mögött pénzben is kifejezhető felperesi szolgáltatás áll. Az alperes ugyanis nem a tételdíj felszámítását, hanem a nem valós, megtévesztő információközlést tartotta jogsértőnek. Egyébként a felperes maga is hangsúlyozta, hogy az első öt tranzakcióért a fogyasztónak nem kell semmit fizetnie. Ezzel lényegében elismerte, hogy a bankkártyás vásárlás csak akkor ingyenes, ha az az első öt tranzakción belüli, ezt követően már fizetni kell utána. Közömbös a tételdíj bevezetésének a célja is, hiszen az alperes nem ezt kifogásolta, hanem a jogsértő tájékoztatást.

A felperes sem a közigazgatási eljárásban, sem az elsőfokú eljárás során, de még a fellebbezésében sem cáfolta azt, hogy az utólagos jóváírás kedvezőtlen anyagi következményekkel járhat a fogyasztó számára. A felperes ugyanis az egyes szolgáltatások díjait a fogyasztó számára felszámolja, amelynek következtében kevesebb lesz a rendelkezésére álló felhasználható pénzösszege. Ha pedig a fogyasztó számlájának egyenlege a költségeket nem fedezi, akkor a felperes a felszámított díj

után még kamatot is érvényesít a fogyasztóval szemben. Bár a havi záraskor jóváírásra kerülnek a felszámított díjak, a felszámítás és az utólagos jóváírás közötti időszakra a felperes kamatot nem fizet. A díjmentesként hirdetett egyes szolgáltatások az utólagos jóváírás következtében tehát mégsem ingyenesek, ezért a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a fogyasztó az ígért kondíciókkal kapta meg az ígért szolgáltatást. A fogyasztó oldalán felmerülő költségek, anyagi terhek, kamatveszteség lehetősége cáfolja a felperesi ígéret valóságát.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes a díjmentes kártyás vásárlás lehetőségének ígéretével, valamint az utólagos jóváírással érintett egyes szolgáltatásainak díjmentesként, ingyenesként való kínálásával megsértette a Tpv. 3.§-ának (4) bekezdésére és az Fttv. Mellékletének 20. pontjára tekintettel az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdését. Mivel a felperesi jogsértés az Fttv. Mellékletének 20. pontjában foglaltakkal egyértelműen azonosítható, ezért a jogsértés minden más további vizsgálat nélkül megállapítható volt. Ennél fogva nem kellett sem az Fttv. 3.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat, sem pedig az Fttv. 7.§-ában foglaltakat alkalmazni.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a döntését konkrét jogszabályi rendelkezésekre, nem pedig bírói gyakorlatra vagy eseti döntésekre alapította. A jogalkalmazás természetes velejárója a jogértelmezés, így nem kifogásolható, hogy az alperes az egyes jogszabályi rendelkezések értelmezésénél az elvi jelentőségű határozatokat is figyelembe vette. Ugyanakkor a felperes nem jelölte meg, hogy melyik eseti döntés elavult már az Fttv. tükrében, még a fellebbezésében sem határozta meg konkrétan, hogy melyik döntés nem lehet már irányadó a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megítélésére. Ennél fogva helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettség elmulasztására, amely még akkor is fennáll, ha a fél jogi jellegű kifogásokra hivatkozik. A felperes az állításait nem bizonyította, nem igazolta, hogy az alperes a határozatát nem a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, hanem idejét múlt eseti döntésekre alapította. Az elsőfokú bíróság ítéletének erre vonatkozó része megfelelő indokolást tartalmaz, az nem iratellenes, így a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésének megsértése fel sem merül.

A reklámokat egyenként, önmagukban, az adott megjelenésben és tartalomban kell vizsgálni. A különböző kommunikációs eszközök útján adott tájékoztatásoknak önmagukban kell egyértelműnek, hitelesnek, igaznak és pontosnak lenniük. A fogyasztók bármennyire is racionálisak, ésszerűen költséghatékonyak, megfelelően tájékozottak, kellően figyelmesek és körültekintőek, sem a Tpv., sem az Fttv. alapján nem kötelesek kikutatni, hogy az adott vállalkozás hányféle eszközzel, milyen tartalommal közölt információt, és az sem várható el tőlük, hogy az így összegyűjtött tájékoztatásokat külön-külön, majd egymással is összevetve értékeljék a valós, hiteles, teljeskörű tájékozódás érdekében. A vonatkozó jogszabályi rendelkezésekből az sem következik, hogy a fogyasztóknak a reklámokban eleve kételkedniük kellene, nyomban le kellene ellenőrizniük, hogy az adott információk megfelelnek-e a valóságnak. Ezzel szemben a vállalkozások törvényes kötelezettsége a tisztességes kereskedelmi gyakorlat folytatása, amelynek körében valótlan tartalmú, hiányos vagy félreérthető információt nem közölhetnek. Mindezek alapján az alperes helyesen értékelte a megcélzott fogyasztói kör tudatosságát. A felperesi érveléssel szemben a

másodfokú bíróság is hangsúlyozza, hogy a felperes bár tájékoztatta a változásokról a meglévő ügyfeleit, ez a leendő fogyasztókat egyáltalán nem érintette. A felperesi vállalkozás ésszerűen gazdálkodó piaci szereplő, amiből következik, hogy az OTP Alap számlacsomag és az OTP Net számlacsomag igénybevételére elsősorban az új fogyasztókat, azaz a nem OTP-nél számlavezető személyeket igyekezett ösztönözni. A reklámok egy része nyilvánvalóan arra is irányul, hogy a meglévő ügyfelek áttérjenek a meghirdetett csomagokra, ez azonban nem változtat azon, hogy elsősorban a még nem saját ügyfeleket kívánta megnyerni. Ez utóbbi kör pedig névre szóló tájékoztatást nem kapott, a széleskörű tájékozódás, a reklámok valóság tartalmában való alapos kételkedés, illetve éppen a tájékoztatások tartalmával ellentétes feltevés pedig tőlük - a fentiek szerint - nem várható el.

A bírságkiszabás körében a felperes a fellebbezésében konkrétumra nem hivatkozott, az elsőfokú bíróság pedig a kereseti kérelem alapján kimerítő részletességű, alapos, logikus és okszerű indokolást adott. Ezen kívül megállapítható, hogy az alperes enyhítő körülményként értékelte azt, hogy a fogyasztók a szerződéskötést megelőzően további információkhoz juthattak a számlacsomagokkal összefüggésben. A meglévő ügyfelek részére küldött tájékoztató levelekre tekintettel pedig a bíróság további mérséklésére a másodfokú bíróság sem látott lehetőséget. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet még csak utalást sem tett arra, hogy a felperes a teljes számlacsomag nyújtását kommunikálta volna ingyenesnek. Ennél fogva ez a felperesi érvelés sem foghatott helyt.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helyben hagyta. A fellebbezett rendelkezései tekintetében.

A Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték mértékét, és helytelenül rendelkezett annak viseléséről is. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) keresetlevél benyújtásakor hatályos 43.§-ának (3) bekezdése ugyanis kiveszi a versenyüggyel kapcsolatos közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárást a tételes illeték alól. Ennél fogva - figyelemmel a pertárgy értékére - a kereseti illeték az Itv. 39.§-ának (1) bekezdése és a 42.§-ának (1) bekezdés a) pontja alapján 600.000 forint, szemben az elsőfokú bíróság által megállapított 27.000 forinttal. A másodfokú bíróság egyébként megállapította, hogy a felperes csak kismértékben lett pernyertes; annyiban amennyiben a 10.000.000 forintos bírságot az elsőfokú bíróság ítéletével 9.000.000 forintra bírságolta. A pervesztesség-pernyertesség aránya között ezért számottevő különbség mutatkozik, azt még megközelítőleg sem lehet azonosnak tekinteni. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a helyesen megállapított kereseti illetéket a tényleges pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg, és a felperest további kereseti részilleték megfizetésére kötelezte azzal, hogy az alperest terhelő kereseti részilletéket a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 14.§-a alapján az állam viseli.

A felperes másodfokon pervesztes lett, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, míg az Itv. 46.§-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére az IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2011. évi március hó 16. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke dr. Vitál-Eigner Beáta sk. előadó bíró
dr. Bacsá Andrea sk. bíró